

Funded by
the European Union

**SZÉCHENYI
EGYETEM**
UNIVERSITY OF GYŐR

A Szigetközi vízpótlás elsődleges és másodlagos hatásai

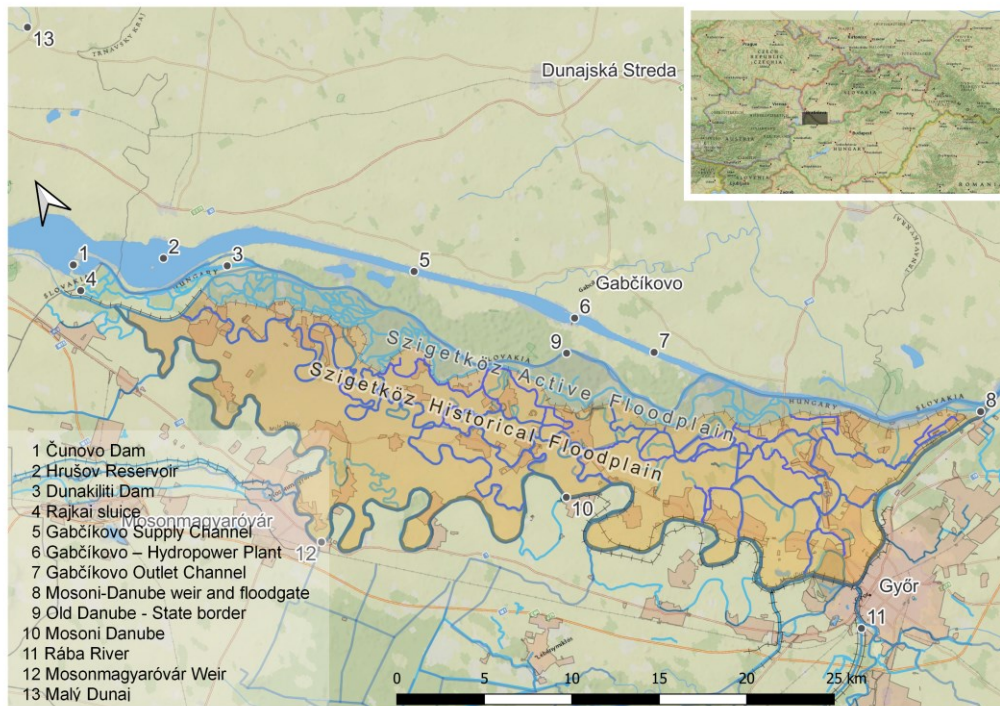
Jó gyakorlatok felvonultatása és ökoszisztéma szolgáltatások értékelése a DALIA projektben

Chappon Máté – doktorandusz, Széchenyi István Egyetem
2025. január 14.

DALIA-DANUBE.eu

Szigetköz

Terület:	375 km ²
Hossz:	53 km
Szélesség:	6-8 km
Lakosság:	167.000
Magasság:	110 – 125 m. B.f.
Ártér:	99%

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily express those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Elterelés 1992 ősz

Hullámtér

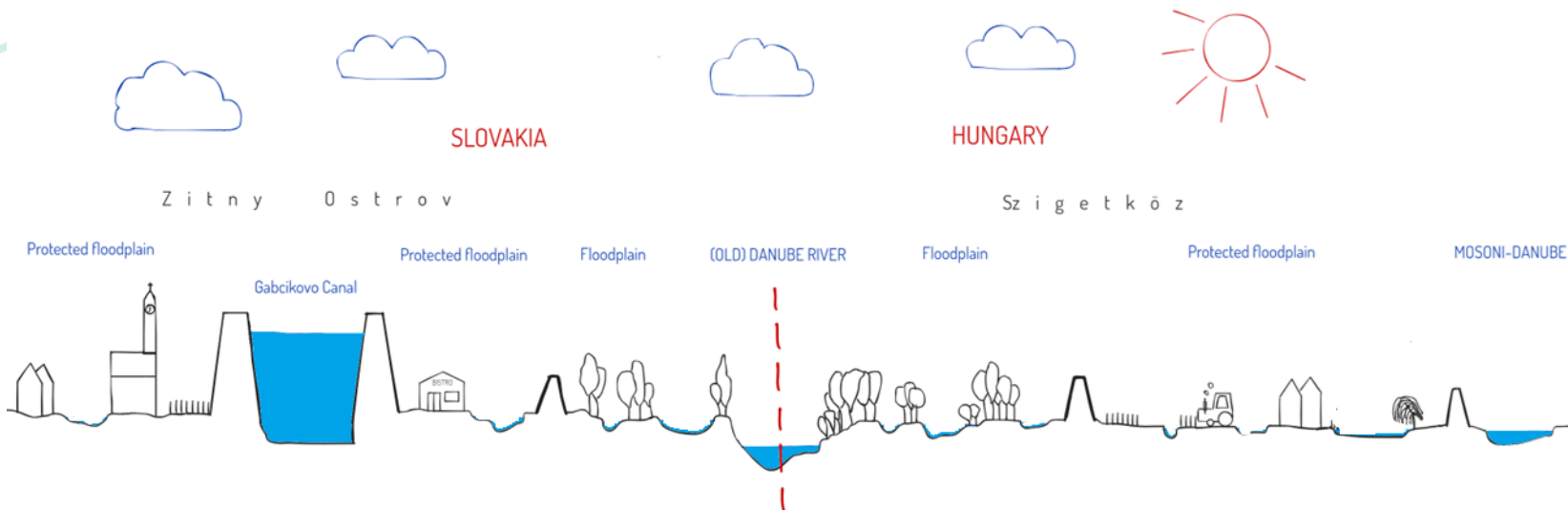
Fotó: ÉDUVÍZIG

Mentett oldal

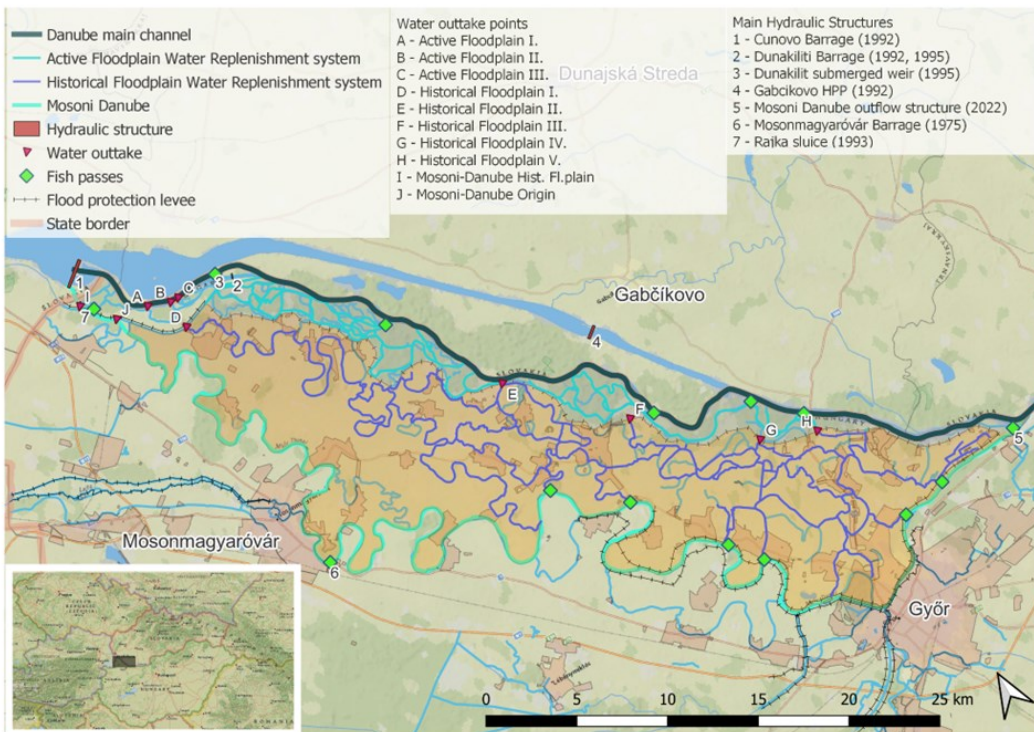
Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily express those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Elterelés után 1992-1995

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily express those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Vízpótlás 1993-2022

Célja: az 1950-es évek referencia-vízszintjeinek helyreállítása felszínen és felszín alatt is.

Hullámtér: 120 km

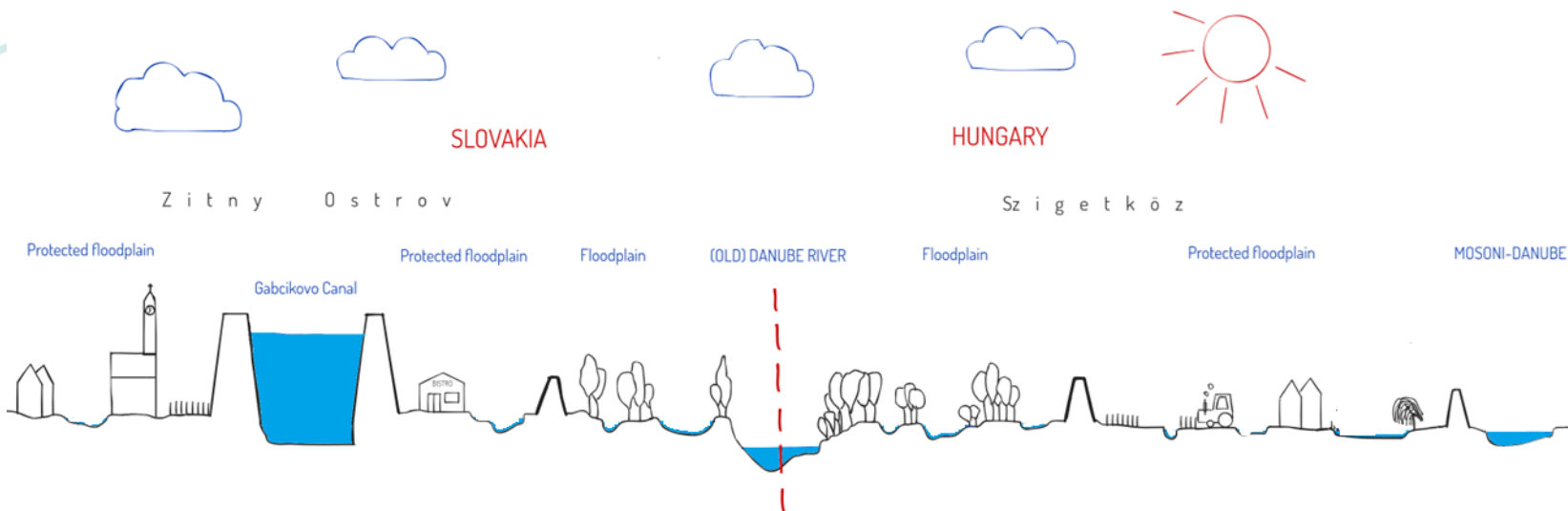
Mentett oldal: 240 km

Mosoni-Duna: 125 km

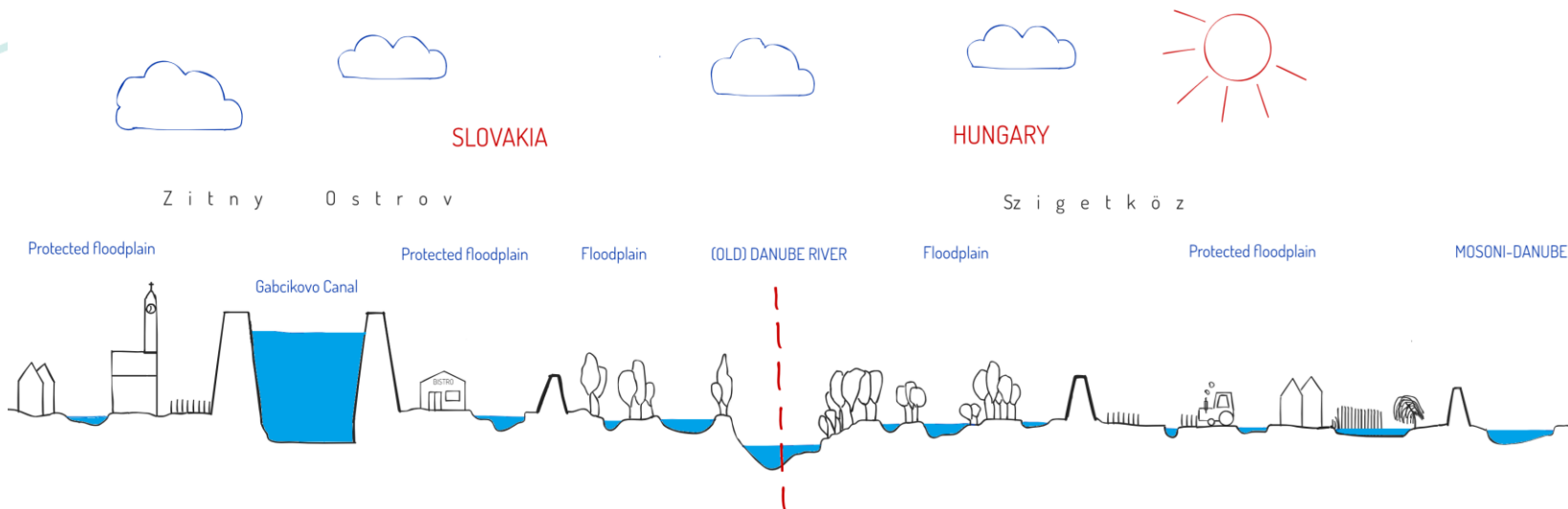
Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily express those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Elterelés után 1992-1995

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily express those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Vízpótlás után – 2023

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily express those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Vízpótlás után – 2023

**SZÉCHENYI
EGYETEM**
UNIVERSITY OF GYŐR

Hullámtér

Mentett oldal

Fotó: ÉDUVÍZIG

A. TUDÁSÁTADÁS

Projektben belüli pályázati felhívás a jó gyakorlatok replikációjára

Replikáció: 2 év, max 100.000 €

Ajánlott tevékenység:

A vízpótló rendszer (1) tervezési,
(2) üzemeltetési és (3) társadalmassítási
elvei, módszerei

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily express those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily express those of the European Union or the CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

DALIA DANUBE REGION WATER LIGHTHOUSE ACTION

Grant Agreement Number: 101094070

Szigetköz - Large-scale floodplain
revitalization

DALIA-DANUBE.eu

A. TUDÁSÁTADÁS:

Projektben belüli pályázati
felhívás a jó gyakorlatok
replikációjára

B. KUTATÁS:

Vízpótlás hatásai a Szigetközi
ökoszisztéma szolgáltatások
vonatkozásában –
RESI módszertan alkalmazása

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). No liability can be held responsible for them.

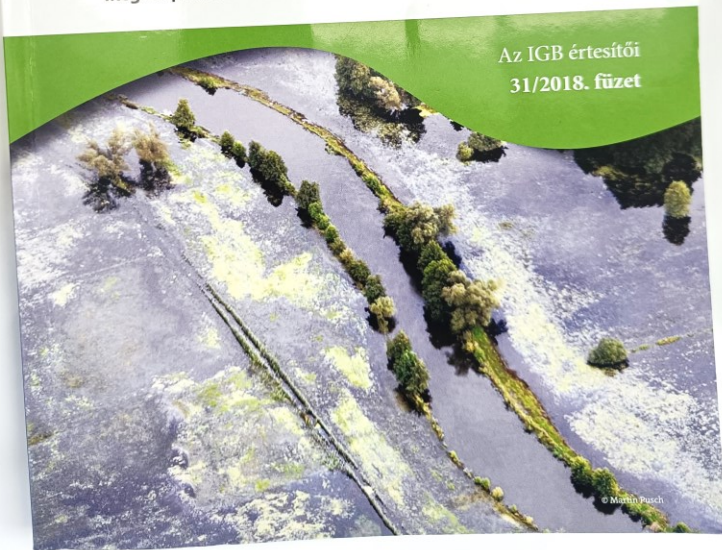

Simone A. Podschun | Christian Albert | Gabriela Costea | Christian Damm | Alexandra Dehnhardt
Christine Fischer | Helmut Fischer | Francis Foeckler | Marion Gelhaus | Lars Gerstner
Volkmar Hartje | Tim G. Hoffmann | Lena Hornung | Janette Iwanowski | Hans Kasperidus
Kathrin Linnemann | Dietmar Mehl | Marin Rayanov | Stephanie Ritz | Andrea Rumm
Achim Sander | Matthias Schmidt | Mathias Scholz | Christiane Schulz-Zunkel | Barbara Stammel
Julia Thiele | Markus Venohr | Christina von Haaren | Marcus Wildner | Martin Pusch

RESI - Felhasználói kézikönyv

Vízfolyások és hullámterek ökoszisztéma-szolgáltatásainak
megállapítása és értékelése

Az IGB értesítői
31/2018. füzet

A. TUDÁSÁTADÁS:

Projektben belüli pályázati felhívás a jó gyakorlatok replikációjára

B. KUTATÁS:

Vízpótlás hatásai a Szigetközi ökoszisztéma szolgáltatások vonatkozásában –
RESI módszertan alkalmazása

C. TÁRSADALMASÍTÁS Helyi érintettek megkérdezése, tájékoztatása, bevonása

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily express those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Ökoszisztéma szolgáltatások:

Hasznok, melyeket a társadalom számára az ökoszisztéma biztosít.

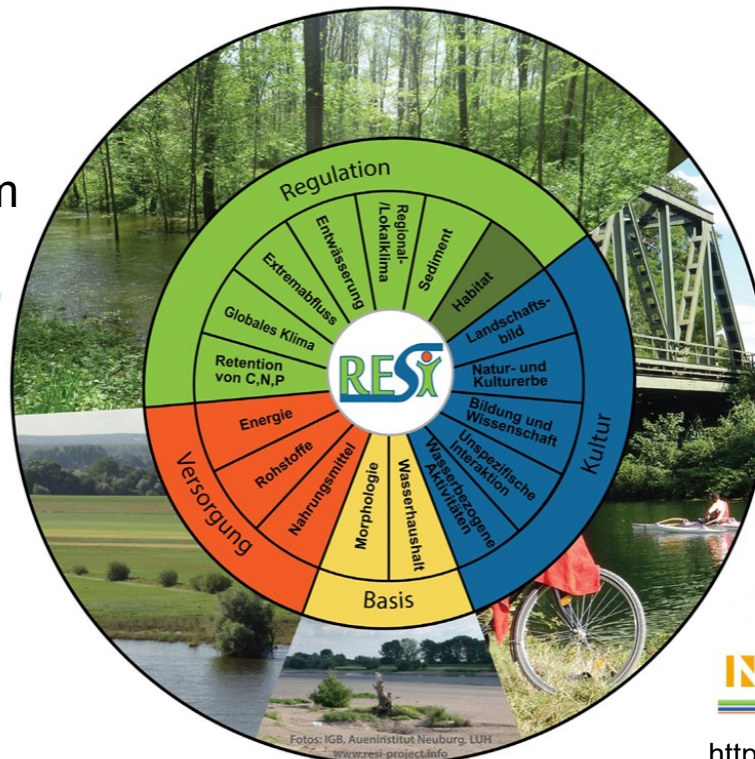
Kategóriái:

Ellátó (Versorgung)

Szabályozó (Regulation)

Kulturális (Kultur)

Támogató (Basis)

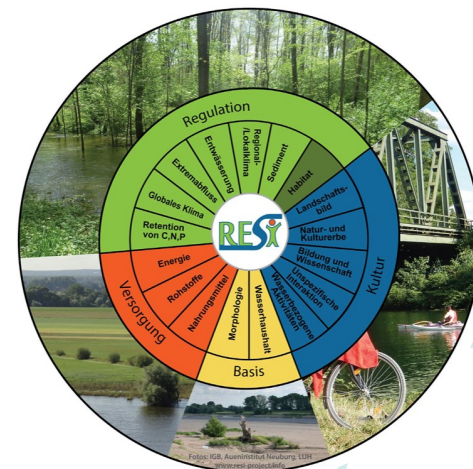

Cél:

A Szigetközi térség kiválasztott ökoszisztéma szolgáltatásainak értékelése jellemző időszakokra, a vízpótlórendszerek hatásainak bemutatása érdekében.

Ökoszisztéma szolgáltatás	Referencia 1950-1990	Elterelés 1993-1994	Vízpótlás 2015-2025
Szántóföldi növénytermesztés hozama (E)	X	X	X
Gyepterületek hozama (E)	X	X	X
Erdőterületek növekménye (E)	X	X	X
Üvegházhatású gázok megkötése (SZ)	X	X	X
Élőhelyek biztosítása (SZ)	X	X	X
Halállomány – horgászat, halászat (K, E)	X	X	X
Vízhez kötődő rekreáció (K)	X	X	X
Árvíz szabályozás (T)	X	X	X

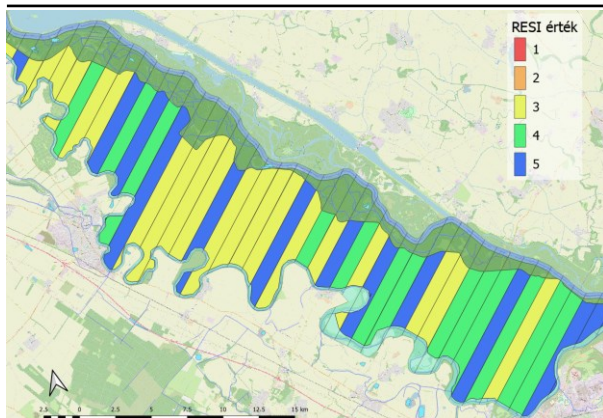

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily express those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

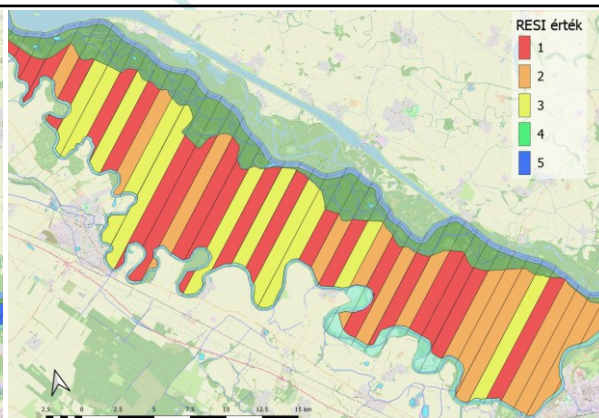
Milyen eredményeket szolgáltat a RESI?

Pl. egy adott – a mentett oldalon értelmezhető – ökoszisztéma szolgáltatás értékelése a RESI módszertanban meghatározott index alapján 3-5 közötti osztályzatról 1-3 közé romlott, majd a vízpótlás hatására 2-5 közé javult.

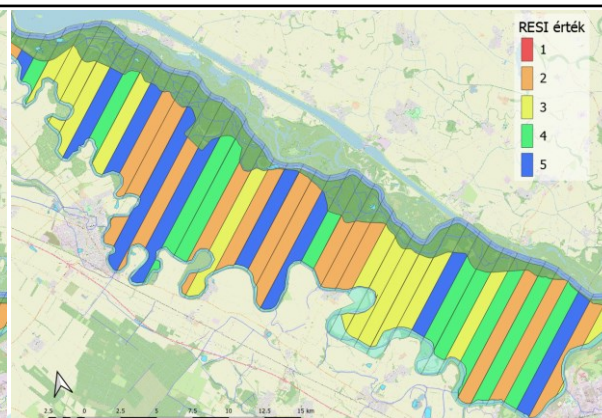
**Referencia
1950-1990**

**Elterelés
1993-1994**

**Vízpótlás
2015-2025**

$$Ind_{KULT}(j) = \sum_{i=1}^n (j) \frac{AF_{alt,i} * EP_i}{A_{seg,j}} + \frac{AF_{rez,i} * EP_i}{A_{seg,j}} * EA_{HW}$$

Ind(kult) – terméshozam (mázsa, dt)

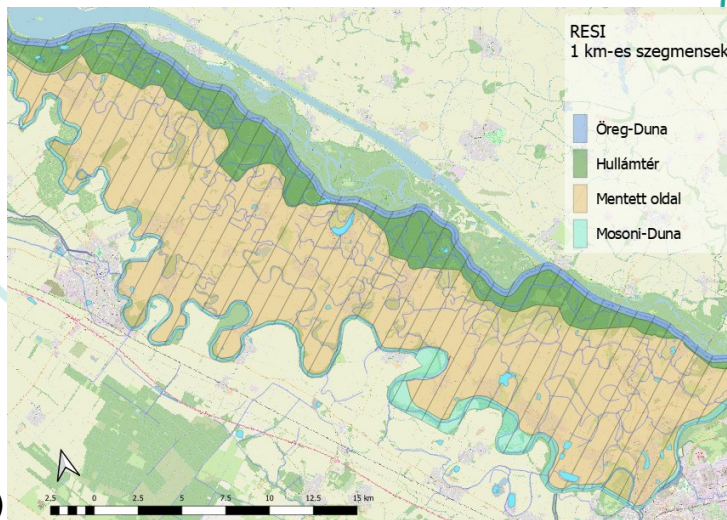
AF(alt) – Mentett oldali szántó terület (ha)

AF(rez) – Hullámtéri szántó (ha)

A(seg) – 1,0 km-es szelvény területe (ha)

EA (HW) – árvízi veszteségtényező

EP – mezőgazdasági terméspotenciál (dt/ha)

Ind _{KULT}	> 40 dt ha ⁻¹	> 30 – 40 dt ha ⁻¹	> 20 - 30 dt ha ⁻¹	> 10 – 20 dt ha ⁻¹	≤ 10 dt ha ⁻¹
RESI	5	4	3	2	1

Adott talaj és adott növénykultúra esetén:

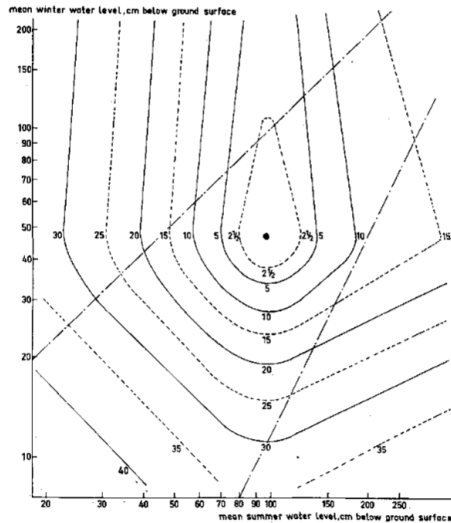
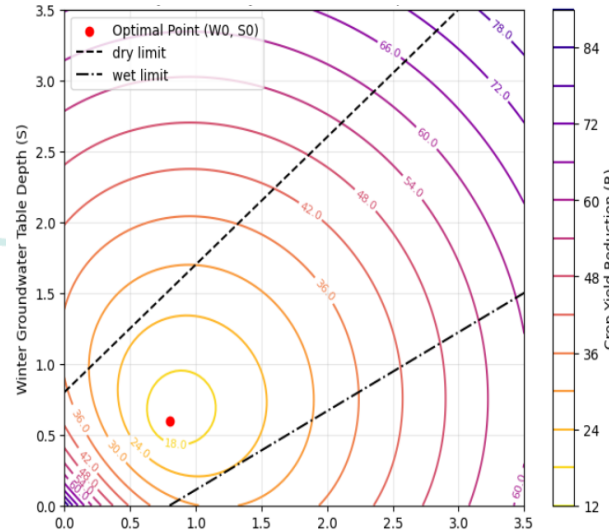

FIG. 6. PER CENT DECREASE IN YIELD AS FUNCTION OF WINTER AND SUMMER WATER TABLE DEPTHS SHOWING LINES OF EQUAL DECREASE
The two oblique straight lines give the limits between which the water table is generally situated. These isocarp diagrams were constructed for the seven soil mapping units mentioned in Fig. 3

W. C. Visser – *Crop growth and availability of moisture*, 1959

R –
Terméscsökkenés
(%)

W – téli jellemző
talajvízszint mélység

S – nyári jellemző
talajvízszint mélység

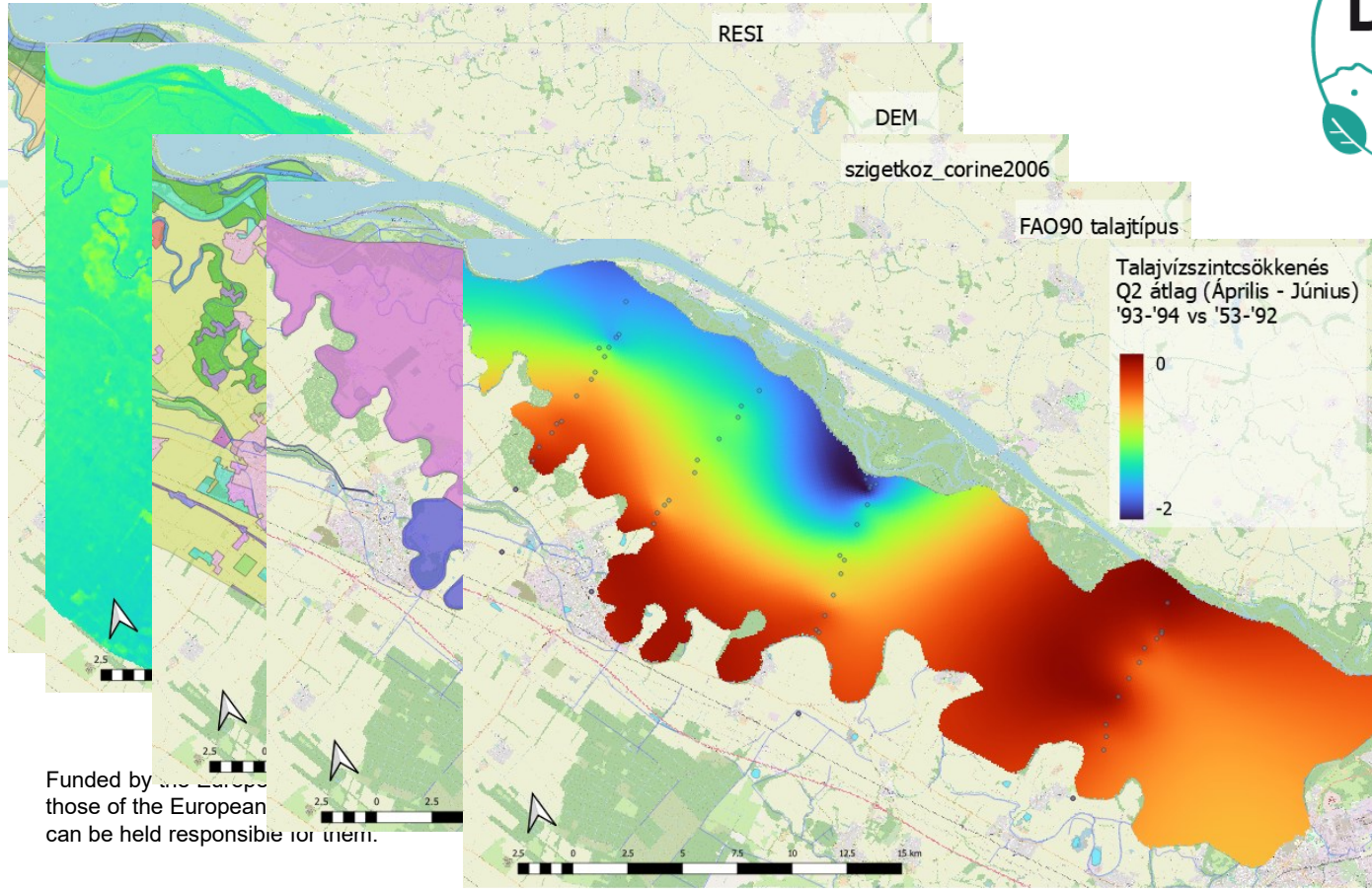
A, B, k – illesztési
paraméterek

$$R = A \cdot \sqrt{(W - W_0)^2 + (S - S_0)^2} + \frac{B}{1 + k \cdot (W + S)}$$

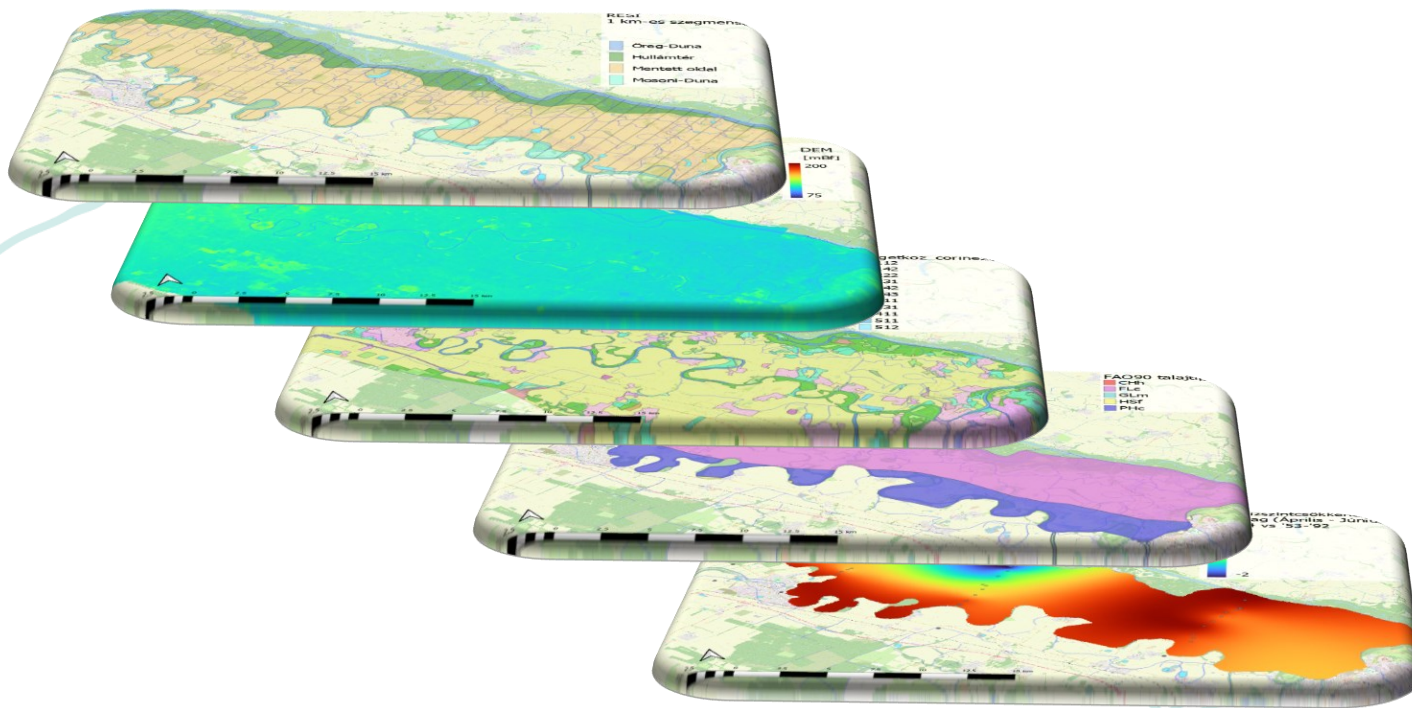

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily express those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are only those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the European Union. The European Union can be held responsible for their content.

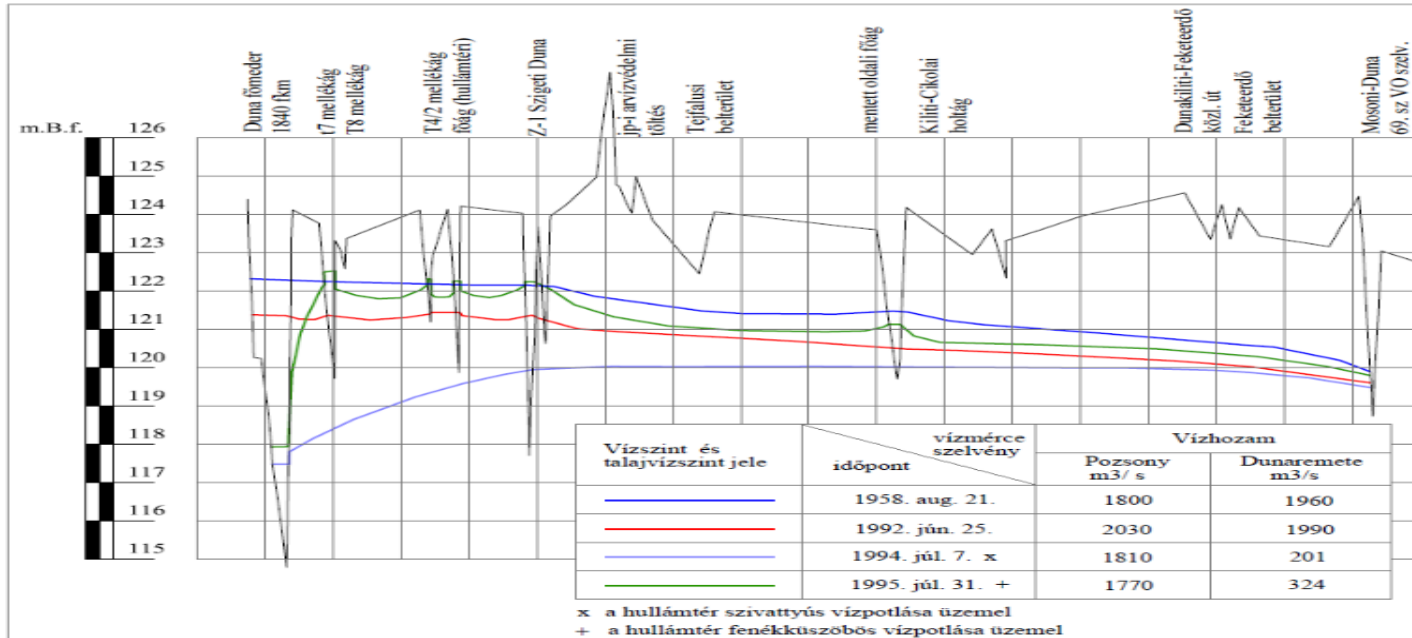

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily express those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Talajvízszint rehabilitáció

**SZÉCHENYI
EGYETEM**
UNIVERSITY OF GYŐR

AZ ábra

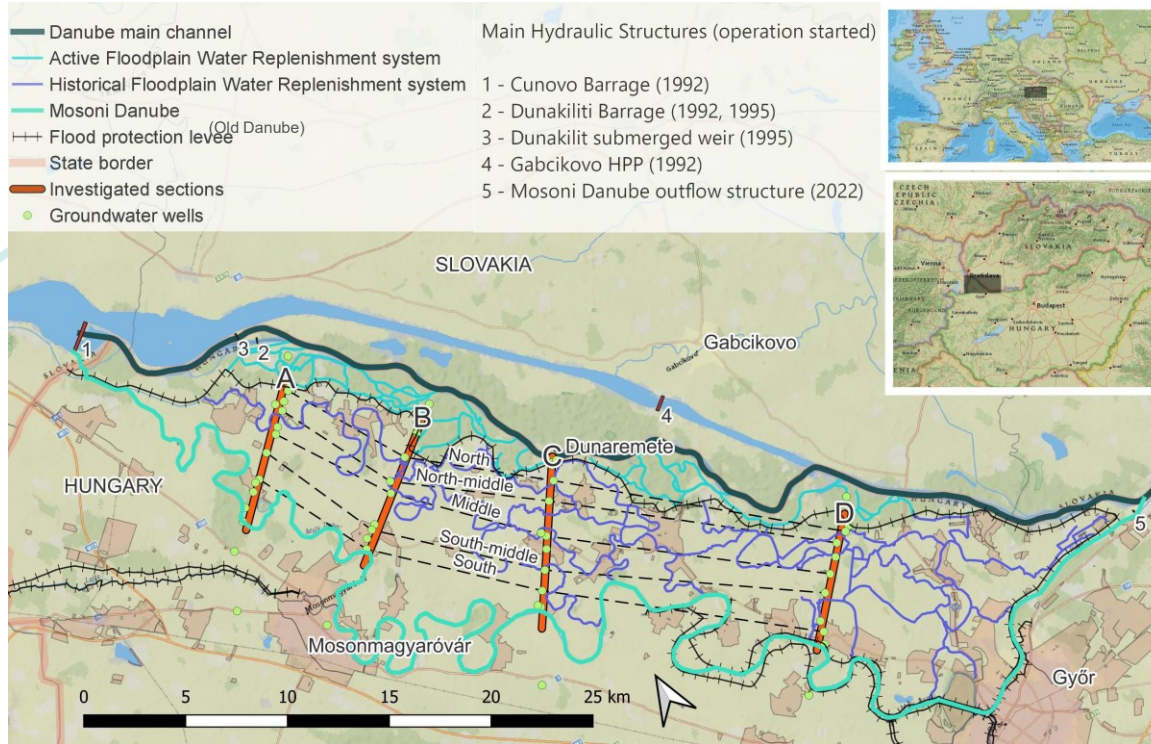

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily express those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Hosszú távú jellemző talajvízszintek

**SZÉCHENYI
EGYETEM**
UNIVERSITY OF GYŐR

Forrás:

Assessing the Long-Term Groundwater Level Dynamics in Szigetköz, Hungary

Máté Chappon, Klaudia Madarász, Katalin Bene

Cet, Vol. 114, Dec. 2024, pp.859-864,

<https://www.cetjournal.it/cet/24/114/144.pdf>

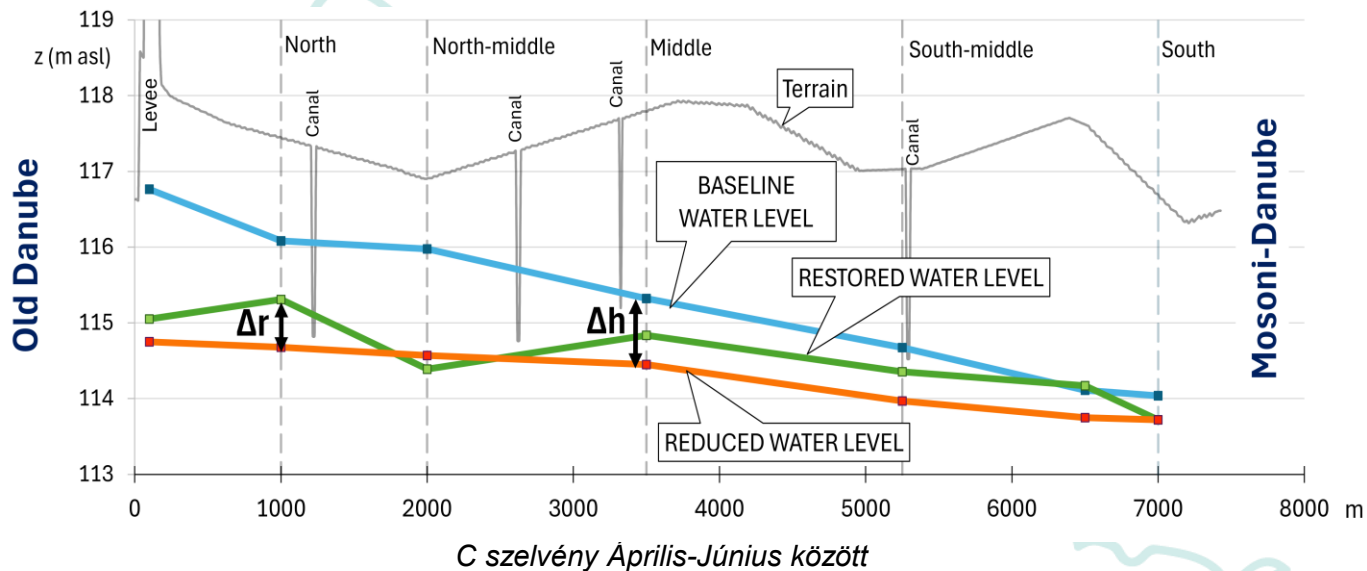

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily express those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Hosszú távú jellemző talajvízszintek

**SZÉCHENYI
EGYETEM**
UNIVERSITY OF GYŐR

Módszer

3 időszak

Baseline - Referencia (1953-1992)

Reduced – Elterelés után (1993-1994)

Restored - Vízpótolás (2003-2022)

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily express those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Eredmények

Δh – talajvízszint süllyedés [m]

Q1 (Jan-March)	sections			
	"A"	"B"	"C"	"D"
Δh (North) [m]	-1.31	-0.94	-1.31	-0.83
Δh (North-middle) [m]	-1.00	-0.78	-1.31	-0.53
Δh (Middle) [m]	-0.56	-0.68	-0.77	-0.51
Δh (South-middle) [m]	-0.47	-0.67	-0.60	-0.62
Δh (South) [m]	-0.26	-0.23	-0.40	-0.17

Q2 (Apr-June)	sections			
	"A"	"B"	"C"	"D"
Δh (North) [m]	-1.60	-1.15	-1.40	-0.72
Δh (North-middle) [m]	-1.01	-0.91	-1.41	-0.50
Δh (Middle) [m]	-0.69	-0.80	-0.87	-0.40
Δh (South-middle) [m]	-0.60	-0.69	-0.70	-0.55
Δh (South) [m]	-0.37	-0.31	-0.32	-0.15

Q3 (July-Sept)	sections			
	"A"	"B"	"C"	"D"
Δh (North) [m]	-1.39	-0.77	-1.17	-1.01
Δh (North-middle) [m]	-0.96	-0.79	-1.19	-0.63
Δh (Middle) [m]	-0.63	-0.71	-0.75	-0.58
Δh (South-middle) [m]	-0.56	-0.57	-0.59	-0.62
Δh (South) [m]	-0.35	-0.23	-0.14	-0.14

Q4 (Oct-Dec)	sections			
	"A"	"B"	"C"	"D"
Δh (North) [m]	-0.83	-0.17	-0.85	-1.07
Δh (North-middle) [m]	-0.69	-0.38	-0.75	-0.69
Δh (Middle) [m]	-0.26	-0.35	-0.41	-0.65
Δh (South-middle) [m]	-0.23	-0.40	-0.31	-0.58
Δh (South) [m]	-0.13	-0.03	-0.40	-0.14

Legend

Δh [m]
0.00
-0.20
-0.40
-0.60
-0.80
-1.00
-1.20
-1.40
-1.60

Eredmények II.

Δr – visszapótlott [m]; P – visszapótlás aránya a csökkenéshez képest [%]

Q1 (Jan-March)	sections			
	"A"	"B"	"C"	"D"
Δr (North) [m]	-0.10	0.03	0.33	0.31
P (North) [%]	-8%	4%	25%	37%
Δr (North-middle) [m]	-0.13	0.06	-0.41	0.33
P (North-middle) [%]	-13%	8%	-32%	62%
Δr (Middle) [m]	-0.19	0.02	0.16	0.28
P (Middle) [%]	-34%	3%	22%	55%
Δr (South-middle) [m]	-0.05	0.08	0.21	0.25
P (South-middle) [%]	-10%	12%	34%	40%
Δr (South) [m]	-0.08	0.13	0.05	0.12
P (South) [%]	-30%	57%	14%	69%

Q2 (Apr-June)	sections			
	"A"	"B"	"C"	"D"
Δr (North) [m]	0.26	0.28	0.63	0.11
P (North) [%]	17%	24%	45%	15%
Δr (North-middle) [m]	0.08	0.33	-0.18	0.12
P (North-middle) [%]	8%	36%	-13%	24%
Δr (Middle) [m]	0.02	0.3	0.38	0.05
P (Middle) [%]	3%	37%	44%	13%
Δr (South-middle) [m]	0.16	0.27	0.38	0.06
P (South-middle) [%]	27%	39%	55%	11%
Δr (South) [m]	0.10	0.41	0.00	-0.04
P (South) [%]	27%	134%	0%	-27%

Q3 (July-Sept)	sections			
	"A"	"B"	"C"	"D"
Δr (North) [m]	0.15	0.11	0.42	0.26
P (North) [%]	11%	15%	36%	26%
Δr (North-middle) [m]	0.04	0.27	-0.32	0.17
P (North-middle) [%]	4%	33%	-27%	27%
Δr (Middle) [m]	0.02	0.24	0.35	0.11
P (Middle) [%]	3%	34%	47%	19%
Δr (South-middle) [m]	0.20	0.23	0.36	0.12
P (South-middle) [%]	35%	40%	62%	20%
Δr (South) [m]	0.16	0.39	-0.09	-0.11
P (South) [%]	46%	168%	-63%	-80%

Q4 (Oct-Dec)	sections			
	"A"	"B"	"C"	"D"
Δr (North) [m]	-0.32	-0.36	-0.01	0.57
P (North) [%]	-38%	-206%	-1%	53%
Δr (North-middle) [m]	-0.28	-0.14	-0.76	0.55
P (North-middle) [%]	-41%	-38%	-101%	80%
Δr (Middle) [m]	-0.29	-0.13	0.115	0.43
P (Middle) [%]	-112%	-37%	28%	66%
Δr (South-middle) [m]	-0.12	-0.05	0.06	0.37
P (South-middle) [%]	-49%	-14%	18%	64%
Δr (South) [m]	-0.11	0.00	0.15	0.13
P (South) [%]	-90%	0%	37%	95%

Legend

Δr [m]	P [%]
-1.00	-100%
-0.75	-75%
-0.50	-50%
-0.25	-25%
0.00	0%
0.25	25%
0.50	50%
0.75	75%
1.00	100%

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily express those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Összefoglalás

A Felső-Szigetközben (A szelvény) a talajvízszint visszapótlás a téli félévben 0 közeli, vagy akár negatív is lehet.

A Közép-Szigetközben (B, C szelvény), a vegetációs időszakban (Q2-Q3) a talajvízszintcsökkenés 1/3-a visszapótlott. Télen a teljesítmény rosszabb.

Az Alsó-Szigetközben (D szelvény) a talajvízszint a téli félévben számottevően, nyári félévben csekély mértékben javult, vagy romlott.

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily express those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.